History (Myanmar)

ခရစ်တော်ကိုမြော်လင့်သောသတ္တမနေ့အသင်းတော်၏
၁၁၅နှစ်မြောက်သာသနာခရီးစဉ်အကျဉ်း

ခရစ်တော်ကိုမြော်လင့်သောသတ္တမနေ့အသင်းတော်၏၁၁၅နှစ်မြောက် သာသနာခရီးစဉ်ကိုအကျဉ်းချုံး၍ဖေါ်ပြလိုပါသည်။ သာသနာခရီးအစပြုခဲ့သူများမှာ ဓမ္မစာပေရွေ့ပြေးတမန်တော်များဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၀၂ ခုနှစ်တွင်ဓမ္မစာပေအမှုတော်ဆောင်ဆရာကြီးမိုင်းယား(H.B Meyers)နှင့် ဆရာကြီးဝပ်ဆန်(Watson)တို့သည်ဓမ္မစာပေဖြန့်ချီရန်ကာလကတ္တားမြို့မှ ရန်ကုန်မြို့ကိုရောက်ရှိလာကြသည်။

ရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်သောအခါဆရာကြီးနှစ်ဦးသည်ခရစ်ယာန်စာပေများနှင့်သမ္မာကျမ်းစာကိုဖြန့်ချီရောင်းချရန်မော်လမြိုင်မြို့သို့သွားကြပါသည်။ မော်လမြိုင်မြို့သို့ရောက်သောအခါ သတ္တမနေ့ဥပုသ်ကိုသိရှိပြီး တစ်ဦးတည်းသတ္တမနေ့တွင်ဥပုသ်စောင့်သော"မမေ" ဆိုသူအမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့်သိရှိရင်းနှီးခဲ့သည်။ မမေသည်ကမ္ဘာပေါ်တွင်သတ္တမနေ့ဥပုသ်ကိုစောင့်သောသူသည်မိမိတစ်ဦးတည်းသာရှိကြောင်းထင်ခဲ့ပါသည်။သို့သော်ဆရာကြီးနှစ်ဦး၏ပြောပြချက်အရကမ္ဘာပေါ်တွင်သတ္တမဥပုသ်စောင့်သောသူများ၊ များပြားစွာရှိနေကြောင်း သိရှိခဲ့ရသဖြင့် အလွန်မှပင်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာခဲ့ပါသည်။

မမေသည်ဆရာကြီးနှစ်ဦးကိုရန်ကုန်တွင်အစိုးရဝန်ထမ်းတစ်ဦးဖြစ်သူ၊သူမ၏မောင်၊ ဦးမောင်မောင်နှင့်ဆက်သွယ်ပေးလိုက်သည်။ ဆရာကြီး H.B Meyers နှင့်ဆရာကြီး ဝပ်ဆန်(Watson)တို့သည် ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ၊ သူမ၏မောင်ဖြစ်သူဦးမောင်မောင်ကို သွားရောက်တွေ့ဆုံမိတ်ဖွဲ့ပြီး ကျမ်းစာဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ဦးမောင်မောင်သည် မိမိသိလိုသောကျမ်းစာကို ဆရာကြီးနှစ်ဦးအားမေးမြန်းရာ ဆရာကြီးများကလည်း ကျမ်းစာကိုကောင်းမွန်စွာဖြေကြားလျက် သင်ကြားပေးခဲ့ပါသည်။

ဦးမောင်မောင်သည်သတ္တမနေ့ဥပုသ်မှာမှန်ကန်ကြောင်းကိုယုံကြည်လက်ခံလာပြီး မိမိ၏အလုပ်မှနုတ်ထွက်လိုက်သည်။ သူသည်အမှန်တရားကိုသိရှိလာသဖြင့် မိမိ၏အကျိုးအခွင့်များနှင့် ရာထူးတစ်ဆင့်တိုးရန် အခွင့်အရေးကောင်းများကိုပင် စွန့်လွှတ်လိုက်ကာဘုရားအမှုတော်တွင်ပါဝင်ဆက်ကပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင်ဦးမောင်မောင်သည်ကာလကတ္တားမြို့ ခရစ်ယာန်သာသနာအဖွဲ့ညီလာခံအစည်းအဝေးကို မိမိ၏စရိတ်ငွေဖြင့်သွားရောက်ခဲ့ပြီး ထိုအစည်းအဝေးတွင်သတ္တမနေ့ဥပုသ်အသင်းအဖွဲ့မှခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ မြန်မာပြည်သို့စေလွှတ်ပေးပါရန် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍သာသနာအဖွဲ့မှ ဆရာကြီးဗိုထော်(Herbert H Votaw)နှင့် ဆရာကြီးဟင်ဆင်(Hen Sen)သူနာပြုဇနီးမောင်နှံတို့ကိုမြန်မာပြည်သို့စေလွှတ်ခဲ့ရာ ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင်ရန်ကုန်ကိုရောက်ရှိလာခဲ့ ကြသည်။ဆရာကြီးတို့သည်ရန်ကုန်တွင်အမှတ်၆၁၊ အောက်ကြည့်မြင်တိုင်လမ်း၌အိမ်ငှားနေရင်းတရားပွဲများ စတင်ကျင်းပသည်။ ကျမ်းစာများသင်ကြားပေးသည်။ ဆရာကြီး H.B Meyers နှင့်ဆရာကြီးဝပ်ဆန် (Watson)တို့ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် အသီးဦးများဖြစ်သည့် ဦးဘိုးလှ၊ ဦးချစ်လှ၊မမေ၊ မောင် မောင်၊မသိန်းမေ၊ ဧသတာ၊မောင်မြတ်ထွန်းတို့သည် ဆရာကြီး Herbert

H Votaw ရောက်လာသော အခါနှစ်ခြင်းခံယူကြသည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ်မှစပြီးဆရာကြီးHerbert H Votaw သည်မြန်မာပြည်အသင်းတော်၏ သာသနာကြီးကြပ်ရေးမှူး Myanmar Union Mission Superitendent အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ သည်။

ဆရာကြီး H.H Votaw သည်၁၉၁၅ ခုနှစ်ကုန်ပိုင်းတွင်မော်လမြိုင်သို့သွားရောက်ပြီး ကျမ်းစာစိတ်ဝင်စားသူများကိုကျမ်းစာသင်ပေးသည်။မော်လမြိုင်၊မိတ္ထီလာ၊ရှမ်းပြည်၊မေမြို့ တို့တွင်သာသနာလုပ်ငန်းများကိုတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ဒေါက်တာတွင်းဘလဒ် သည် မြန်မာပြည်သို့ရောက်လာပြီးမေမြို့တွင်သွားရောက်ကာခရစ်ယာန်သာသနာလုပ်ငန်းကိုလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဘရိုက်လန်း (Bright Land)ဟူသောအမည်ကိုဒေါက်တာတွင်းဘလဒ်က မှည့်ခေါ်ပေးခဲ့သည်။

ဆရာကြီး R.B Thurber သည်မြန်မာပြည်သို့ရောက်လာပြီး၊ဆရာကြီး H.H Votaw နှင့် အတူမိတ္ထီလာနှင့်၂မိုင်ဝေးသောနေရာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့်ဘော်ဒါဆောင်ဆောက်ပြီး အသက်မွေးမှုပညာသင်ကျောင်းဖွင့်ခဲ့သည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင်မြန်မာပြည်အသင်းတော်ကို ယူနီယံမစ်ရှင် အဖြစ်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အနေဖြင့်တည်ရှိပြီးနောက်၊ အသင်းတော်၏ ကြီးကြပ်ရေးမှူးအဖြစ် Charles V. Lowry က၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင်စတင်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြားသာသနာပြုကြီးများနှင့် ပြည်တွင်းမှယုံကြည်သူအသင်းသူအသင်းသားများ ပူးပေါင်းကာအမှုတော်ဆောင်ကြရာ မြို့တွင်းသာမကနယ်များတိုင်အောင် သာသနာပြန့်ပွားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဆရာကြီးအိုဝီလ်ဆင်သည်၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် မြနမာပြည်သို့ရောက်ရှိလာပြီး၊ ဓမ္မစာပေရောင်းချခြင်းကိုအင်တိုက်အားတိုက်လုပ်ဆောင်ပြီးကင်းစောင့်ပုံနှိပ်တိုက်ကို ၁၉၅၀ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင်တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်တွင်းတွင်မြောင်းမြမုဆိုးကွင်း၌ဓမ္မတက္ကသိုလ်ကိုဆောက်လုပ်ပြီးဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။ ဓမ္မတက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီးသည် ယခုတိုင်အောင် အမှုတော်ဆောင်ပေါင်းမြောက်များစွာကိုမွေးထုတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုအမှုတော်ဆောင်မြောက်များစွာတို့သည်နှစ်ပေါင်းများစွာမြန်မာ ပြည်သာသနာကိုတိုးချဲ့လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည်။

နှစ်ပေါင်း ၃၀-၄၀ ကျော်လာသောအခါရန်ကုန်မြို့အသင်းတော်ဗဟိုဌာနချုပ် ကို သတ္တမနေ့ဥပုသ်အသင်းသာသနာပိုင်မြေပေါ်တွင်စတင်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ဌာနချုပ်ရုံးခန်း၊ သာသနာပြုကြီးများနေထိုင်ရန် အိမ်ခန်းများ၊ မြေညီထပ်ရုံးခန်းများ ဝန်ထမ်းများနေထိုင်ရန် အိမ်ခန်းများဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သည်။

သာသနာသည်ကရင်ပြည်နယ်ရှိကမမောင်း၊အုန်းတောနှင့်ကျေးရွာများ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိမြန်အောင်၊ဟသ်တ၊ မြောင်းမြ၊ထူးကြီး၊အထက်မြန်မာပြည်ရှိမိတ္ထီလာ၊ မန္တလေး၊ မေမြို့တိုင်အောင်ပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။တောင်ပေါ်ဒေသများဖြစ်သည့် တောင်ငူ၊ရွှေညောင်ပင်၊ ကျောက်တိုင်၊ ပင်လယ်ပိုင်းဒေသများဖြစ်သောအမာ၊ဘိုကလေး၊အောင်ကုန်း၊ အောက်ဆိပ်ကွင်း၊ ဘားအံမြို့နယ်ဒေသ များဖြစ်သည့်လေးဖို့ထာ၊ ထီးလာနဲ၊မအဲ၊ ဒုံရင်းစသည့်ဒေသများတွင်တစ်စတစ်စ သတ္တမနေ့ဥပုသ်သာသနာတိုးချဲ့လာနိုင်ခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းတွင်ဂျပန်လေတပ်၏ ဗုံးဒဏ်ကြောင့်ရန်ကုန်မြို့ကြီးတွင်မြို့ပျက်ကြီးအဖြစ်နေ့ချင်း ညချင်းဖြစ်သွားပြီး လူများသည်လည်းလွတ်ရာသို့ပြေးကြရသောကြောင့်မြန်မာပြည် အရပ်ရပ်ရှိအသင်းတော်များသည် အဆက်အသွယ်ပြတ်သွားကြသည်။ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုကြီးများလည်း မိမိတို့နိုင်ငံသို့အသီးသီးပြန်သွားကြ သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးသွားသောအခါသာသနာအဆောက်အဦးများဆေးခန်းများပျက်စီးသွားကုန်သော်လည်း သာသနာပြုဆရာကြီးများ၊ အသင်းသူအသင်းသား များ၏နှလုံးသားထဲတွင်စူးနစ်ဝင်ရောက်နေသော ခရစ်တော်ဘုရားကိုယုံကြည်ခြင်းနှင့်ခရစ်တော်ဘုရား၏ဧဝံဂေလိသတင်းစကားအလင်းတရားများကား ရှင်သန်နေဆဲရှိနေပါ သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင်ဆရာကြီးH.Eရောလ်စန်သည်ရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်ရှိလာပြီး ဗျာဒိတ်တော်အသံသင်တန်းကိုဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ခုနှစ်မှစပြီး အမှုတော်သည်ချင်းတောင်တန်းရှိကလေး၊တာဟန်းဒေသ၊၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင်ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင်ဟုမ္မလင်းနာဂတောင်တန်း၊မတူပီ၊၁၉၇၈ခုနှစ်တွင်တောင်ငူမြို့နယ်တာပြေးရွာတွင်ဓမ္မကျမ်းစာကျောင်းကိုဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင်ယူနီယံဥက္ကဋ္ဌကြီးဦးကျော်ဘာလေဦးဆောင်သော ကော်မီတီမှမြောင်းမြတွင်ဖွင့်လှစ်ထားသော ခရစ်ယာန်သာသနာလုပ်ငန်းဆိုင်ရာသင်တန်းကျောင်းကိုမြန်မာယူနီယံမြော်လင့်ခြင်းဓမ္မတက္ကသိုလ် (Myanmar Union Adventist Seminary) အဖြစ်မြှင့်တင်ပြီးသင်တန်းကာလလေးနှစ်သတ်မှတ်ကာသင်တန်းပြီးလျှင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့အပ်နှင်းရန် ကော်မီတီမှဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၆ ခုနှစ်မှစပြီးသာသနာဦးစီးဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆရာကြီးဦးကေဖေါ၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ဆရာကြီးဦးထွန်းစိန်၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖြစ်ဆရာကြီးဦးပိန်းကြည်တို့ကို တောင်အာရှဒီဗီဇံဌာနချုပ်မှရွေးချယ်တင်မြောက်လိုက်ပြီး သတ်မှတ်ထားသောနှစ်အလိုက်တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ၁၉၈၇ ခုနှစ်အတွင်း၊မြန်မာယူနီယံလူကြီးများမှာ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆရာကြီးဦးကျော်ဘာလေး၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ဆရာကြီးဦးသိန်းရွှေ၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖြစ်ဆရာကြီးဦးဘလှသိန်းတို့လက်ထက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှစပြီးမျှော်လင့်ခြင်းအသံရေဒီယိုအစီအစဉ်ကိုဆရာကြီးဦးဘခင်မှဦးဆောင်အသံလွှင့်ခဲ့ပါသည်။ မျှော်လင့်ခြင်းအသံရေဒီယိုတွင်မြန်မာအစီအစဉ် ပိုးကရင်အစီအစဉ်၊စကောကရင်၊ချင်း၊ကချင်၊ရှမ်းမွန်အစီအစဉ်တို့ဖြင့်သာသနာလုပ်ငန်းကိုဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ယူနီယံအသင်းတော်လူကြီးများအား ငါးနှစ်တစ်ကြိမ်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှစ၍ယူနီယံလူကြီးများ မှာဥက္ကဋ္ဌဆရာကြီးဦးသိန်းရွှေ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ ဆရာကြီးဦးဘလှသိန်း၊ဘဏ္ဍာရေးမှူးဆရာကြီးဦးဒိုဟင်ပေါင်တို့ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် မှ၁၉၉၅ခုနှစ်အထိဥက္ကဋ္ဌဆရာကြီးဦးဘလှသိန်း၊ အတွင်းရေးမှူးဆရာကြီးဦးဘခင်၊ ၁၉၉၄ခုနှစ်မှစပြီး ဥက္ကဋ္ဌဆရာကြီးဦးဆန်းဒီဒီး၊ဘဏ္ဍာရေးမှူးဆရာကြီးဦးဒိုဟင်ပေါင်း (၁၉၉၆ခုနှစ်အထိ)၁၉၉၄ ခုနှစ်မှစပြီးဘဏ္ဍာရေးမှူးဆရာကြီးဦးမူးလာကျော်က တာဝန်ယူထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၆ - ၂၀၀၀ ခုနှစ်အထိယူနီယံလူကြီးများမှာ ဥက္ကဌဆရာကြီးဦးဆန်းဒီ၊ အတွင်းရေးမှူးဆရာကြီးဦးကစ်ဇန်နန်ကွယ်လွန်သွားရာဆရာကြီး ဦးမူးလယ်ကျော်ကဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖြစ်ဆရာကြီးဦးမဲမရီထွန်းတို့ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၀-၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်းအသင်းတော်လူကြီးများမှာဥက္ကဌဆရာကြီးဦးတင်ထွန်းရှင်း၊ အတွင်းရေးမှူးဆရာကြီးဦးမူးလယ်ကျော်၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူးဆရာကြီးဦးမဲမရီထွန်းဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးဦးတင်ထွန်းရှင်းပင်စင်ယူသွားသောအခါ ဥက္ကဌဆရာကြီးဦးမူးလယ်ကျော်၊ အတွင်းရေးမှူးဆရာကြီးဦးမဲမရီထွန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူးဦးနန်ဒိုဒါလ်းတို့တာဝန်ယူထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၂၀၀၉ - ၂၀၁၅ ခုနှစ်အထိ ယူနီယံလူကြီးများမှာ ဥက္ကဌဆရာကြီးဦးမဲမရီထွန်း၊ အတွင်းရေးမှူးဆရာကြီးဦးမင်းလွင်၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူးဆရာကြီးဦးနန်ဒိုဒါလ်းတို့ပါဝင်ဆက်ကပ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစပြီးယူနီယံလူကြီးများမှာဥက္ကဌအဖြစ်ဆရာကြီး ဦးတိမောသေမူနားပေါလ်၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆရာကြီးဦးကယ်လီပီလျန်း၊ဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖြစ်ဆရာကြီးဦးခဲလေသိန်းတို့ပါဝင်ဆက်ကပ်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်မှစ၍ယူနီယံလက်အောက်ရှိဌာနဆိုင်ရာဦးဆောင်သူများမှာ သာသနာ့ ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားရေးမှူးပါစတာဦးရှိုင်းသာဒွေး၊ ပညာရေးမှူးပါစတာခလောဒီးယာပ်စ်ဘ ရောင်း၊ဝိညာဉ်တော်စာပေဌာနညွှန်ကြားရေးမှူး ပါစတာဦးဘောလာ၊ဥပုသ်စာဖြေဌာနညွှန်ကြား ရေးမှူးပါစတာဦးထန်ကန်းလို၊ဓမ္မရေးရာဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးပါစတာဦးခင်မောင်လတ်၊ဘဏ္ဍာစိုးဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးပါစတာဦးကိုင်ခန့်ခွါလ်၊ လူငယ်ဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးပါစတာအေဝမ်းသိန်း၊ကျန်းမာရေးဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးဦးစောဆားနေညွှန့်၊အမျိုးသမီးဌာ နညွှန်ကြားရေးမှူးဒေါ် ဆိုဟီးလာရှိုင်း၊ ကလေးမိသားစုဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးဒေါ် ချိုချိုပေါလ်တို့ပါဝင်ဆက်ကပ်အမှုတော်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

တိုင်းငါးတိုင်းတွင် ဦးဆောင်လျက်ရှိသော ဥက္ကဌများမှာရန်ကုန်တိုင်းမှပါစတာဦးမောင်မောင်ဌေး၊ ဧရာဝတီတိုင်းမှ ပါစတာဦးစက္ကစံရွှေ၊ အရှေ့တောင်တိုင်းမှပါစတာဦးဇော်မင်းလွင်၊ အထက်မြန်မာပြည်မှပါစတာကပ်လျန်းထန်၊အလယ်ပိုင်းတိုင်းမှပါစတာအယ်လ်ဗင်းဖိုးဖိုးလှတို့ဖြစ်ပါသည်။ ခရစ်တော်ကိုမြော်လင့်သော သတ္တမနေ့ဥပုသ်သာသနာခရီးသည်အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံရသော်လည်းအဖဘုရားသခင်ပို့ဆောင်တော်မူသောကြောင့် နှစ်ပေါင်း ၁၁၅ နှစ်တိုင်အောင်ရောက်ရှိခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ အမှုတော်ဆောင်များနှင့် အသင်းသူအသင်းသားအားလုံးသည် "ခရစ်တော်ကို မြော်လင့်သောသတ္တမနေ့အသင်း တော်" အဖြစ်ခရစ်တော်ဘုရားတစ်ဖန်ကြွလာတော်မူမည်ကို စောင့်မျှော်ရင်းအမှုတော် မြတ်ကြီးသာ၍တိုးတက်ပြီးဝိညာဉ်ပေါင်းများစွာကို ဘုရားရှင်ထံပို့ဆောင်နိုင်ရန်ကြိုး စားအားထုတ်ကြရမည်ဖြစ်သည်။